

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LVIII

„Gazeta” iese în săptămână.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:

Pe un an 12 fl., pe șase luni

6 fl., pe trei luni 3 fl.

N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40 franco, pe șase

luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Duminecă 8 franco.

Se prenumără la toate oficiile

postale din țară și din afară

și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov

la administrațiunea, piața mare,

Târguul Inului Nr. 30 etajul II

I: pe un an 10 fl., pe șase

luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.

Cu dăruire în casă: Pe un an

12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni

3 fl. Către esemplar 5 cr. v. s.

sau 16 bani. Atât abonamen-

tele cât și inserțiunile sunt să

a se plăti înainte.

Nr. 35.

Brașov, Mercuri, 15 (27) Februarie

1895.

Schimbare de sistem?

Brașov, 14 Februarie v. 1895.

Sunt orî nu prospecte pentru o schimbare a sistemului în Ungaria?

Cu această cestiune se ocupă scriitorul german Dr. Schultheiss în revista „die Gegenwart”, la finele unui articol, care trată despre „căderea ministeriului Wekerle și situațiunea în Ungaria”.

Scopul cel mai de aproape, ce-l urmărește amintitul scriitor este de a corege întru cât-va opiniunea publică din Germania, care s'a datat a privi în partida maghiară dela putere, așa numită liberală, razimul cel tare al legăturii Ungariei cu Austria și al alianței monarchiei cu împărăția germană.

„Acastă partidă maghiară guvernamentală”, dăce el, „e silită prin puterea împrejurărilor a juca acest rol; întru cât ar fi adus în adevăr jertfe pentru acesta, ea a căutat să se despăgubească cu prisos pe alt teren și a păcătuit mult pe conta meritelor ei. Căci, sub acoperișul scutitor al lealității militare față cu împăratul Austriei și al cultivării raporturilor diplomatice cu împărăția germană, ministerul și camera ungueră au putut să-și satisfacă neturbat pofta furiei lor de maghiarisare”.

După-ce cu ajutorul unor date interesante și instructive, îi succede autorului a documenta acesta, precum și faptul, la noi destul de bine cunoscut, că sistemul actual în Ungaria e clădit pe minciună, el își pune întrebarea: „întru cât se va fi împrietinit monarchul, cu idea unei schimbări a sistemului, atunci când a demisionat pe Wekerle? Cine ar pute să dea o judecată despre acesta?”

Cu domnirea partidei liberale — dăce Dr. Schultheiss — monarchul nu putea să fiă mulțumit, căci ea a slăbit tot mai mult autoritatea coronei; e dovedită aserțiunea sa

față c'unu membru al parlamentului: „Nu poți să crești, cât am suferit în acești doi ani”. Semnificative sunt și manifestațiile de simpatie ale soției archiducelui Carol Ludovic și ale archiducelui Iosif, comandantul superior al armatei honvedilor, în favorul mișcării catolice. Ca om de încredere al monarchului, ca predestinat pentru postul de ministru-președinte se ivi în zilele crizei contele Khuen-Hedervary.

Despre planurile lui Khuen, care a știut să îmblândească pe Croați, scrie o foie din Agram: deocădată ar fi încurcat o ca Taaffe până la alegerile generale viitoare. Ivindu-se momentul oportun de a-și face o majoritate, cum îi trebuia lui, i-ar fi dat materialul de deputați naționalități nemaghiare. Fără greutate ar fi putut să facă să se alăge în dietă 40—50 Români, câte o duzină de Slovaci și Sârbi și un număr corespunzător de Germani și ast-fel ar fi avut cu cei 40 Croați o gardă, cu care putea să începă ceva.

Dér lucrurile, dăce „Gegenwart”, n'au ajuns încă așa departe. Combinația Khuen a căzut a doua oră. Monarchul a trebuit să se cedeze partidei liberale, comandate de Tisza bătrânul și Wekerle, căci era de lipsă votarea bugetului, și așa a trebuit să numască pe Banffy.

Cu venirea ministeriului Banffy însă încă nu s'a decis lupta între principiul monarchic și domnirea parlamentului. Respingerea lui Khuen e un succes tactic, dér este totodată un nou atac asupra coronei, care mai curând s'au mai târziu va trebui să fiă răsplătit.

După primirea bugetului însă corona va avé erăși mână liberă. De altă parte partida guvernului e foarte slăbită. Are o majoritate numai de 13 voturi. Banffy speră a mai face fusiunea cu Szapary și cu Apponyi, dér deosebirile de program au împiedecat până acuma acest plan. Mai speră că va primi disolvarea

camerei. În cazul acesta s'ar pute întări partida guvernului numai prin extraordinare volnicii la alegeri.

Intărirea partidei catolice și iritațiunea ce crește din zi în zi în sinul naționalităților nemaghiare, sunt însă pericolul cel mai amenințător pentru prospectele majorității guvernamentale la nouele alegeri și decisiunea asupra duratei ministeriului Banffy este în mâna coronei. Dela început a fost prioritar numai cu un ministeriu de tranzițiune.

Dăce apoi articolul din cestiune, că partida liberală maghiară prè se încrede în puterea proprie și prè nesocotesce dorințele personale ale monarchului. La acesta se mai adăuge: impresiunea neplăcută ce-o face maghiarisarea febrilă în străinătate, în deosebi în România și Serbia, „pote și în opiniunea publică a Germaniei”; subminarea simțului dinastic și a legăturii cu Austria din partea Kossuthilor, și recunoscerea ei din partea Apponyștilor numai cu reserva slăbirei unității armatei.

„Observatorului din străinătate trebuia să i-se pară de mult, că situațiunea în Ungaria nu mai pote dăinui, n'ar fi de mirat dacă ea în timpul din urmă apare și curții intr'o lumină îngrijitoare.”

Autorul sfârșese prin a spune, că nu-i vorba aici de-a da asaltul contra liberalismului său a maghiarismului, ci numai de a reduce politica internă a Ungariei la măsură împrejurărilor date. „Cu acesta” dăce „s'ar pute mulțumi și cei din Germania”.

Se pote. Numai cât nu se trată de mulțumirea celor din Germania, ci de mulțumirea popoarelor din statul ungar, ceea ce face oarecare deosebire.

Starea politică actuală în Ungaria.

Se știe, că contele Khuen-Hedervary luase de ultima dată asupra-și misiunea formării unui nou ministeriu ungar, numai

sub condițiunea, dacă vor fusiunea partidele, ce stau pe basa de drept public. Fusiunea de sigur a fost dorința coronei, care era îngrijată de mișcările, ce s'au produs în poporul maghiar din incidentul transportării rămășițelor lui Kossuth în patriă. Inse, cu tôte că partidele diferite se exprimară pentru fusiune, totuși Banul nu-și putu împlini misiunea, deoarece nu putu să obțină dela partida liberală o declarațiune hotărâtă în privința acesta. Baronul Banffy nu puse condițiunea amintită, și ast-fel își formă cabinetul; dér cu tôte aceste, în timpul din urmă își dedu tôte nisuița să aducă lucrul la o fusiune. Incercările sale de a-și întări partida guvernamentală prin anectarea grupei disidente a lui Szapary și a partidei naționale a lui Apponyi, nu iau succes. Contele Apponyi declară, că nici nu pote fi vorba de o fusiune cu partida liberală.

Acum șansele guvernului au scădută foarte mult, în ce privește formarea unei majorități compacte și apte de acțiune. În camera deputaților sunt astăzi 412 deputați. Dintre aceștia aparțin 64 partidei naționale, 100 stânzei extreme, 36 grupei lui Szapary, și 1 partidei populare, laolaltă 201; decî rămâne partida liberală cu o majoritate numai de 11 voturi, care numai decât devenia minoritate, dacă eșian din partid cei 13 deputați săsesci „circumspecți și prudenți”.

În stânga extremă, cum știm, s'au făcut mari schimbări în zilele trecute. De multă adevă s'au putut observa în ea două direcțiuni: una ochia partidei liberale în sensul d-lui Szilágyi, ér alta era aplecată spre tendințele „partidei populare” nou formate. Prin eșirea presidentului Luth, împreună cu 35 sateliți, desbinarea în stânga extremă a devenit acută. Dér partida liberală, probabil, că nu va trage nici un folos din această desbinare, care se pare a fi începutul unui proces, ce în consecințele sale va duce la o transformare a partidelor maghiare pe basă confesională.

Decî starea parlamentară în Ungaria este în cel mai mare grad critică, și a devenit și mai încurcată prin desbinarea multă așteptată din sinul stânzei extreme. Față cu ast fel de procese, ar pute lua po-

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

(Reproducerea oprită.)

Din anii 1848—49.

Memorii, de Vasile Moldovanu.

(24)

(Urire).

În drum adevă, ajungându la un păru cu mocirlă, Iancu, Buteanu și Dragoșu au trecut, și Dragoșu căutându îndărăt ne făcu semn să încetăm cu caii, ca să nu-i stropim. Noi am și strinsu caii în frâne și am statu locului, calul meu însă fiindu mai neastempărat, smânci frâul s'aruncă în mocirlă și, cu tôte că ei se depărtase, stropi binișor vestmintele negre și perul neted al lui Dragoșu. La acesta Dragoșu căută îndărăt, imi aruncă o căutătură, care nu se pote descrie, și atunci întelhindu-ni-se ochii, fără a-mi putea explica cauza, mă cuprinse un rece fior.

Acastă mică neplăcere, cauzată fără de voiă, a fost de ajuns, ca pe lângă tôte suzările făcute în persoană și prin Buteanu, Dragoșu să nu-mi dea răspuns

la nici o vorbă, la nici o observațiune în totu timpul cât a ședut între munți. Ba din prinsorea, unde am statu de Duminecă, 6 Maiu s'era, până Miercuri noptea la 1 oră — fără a ni-se da o bucată de pâne orî un picur de apă — i-am espedat 3 scrisori, însă Dragoșu nu mi-a datu nici un răspuns.

A doua zi după intrarea lui Dragoșu (4 Maiu), s'a ținut în Abrud o conferință în casele lui Boeriu, în care partea cea mai mare a cetățenilor din Abrud — deși cu ore care șială — s'au declarat pentru pace cu Unguri.

După conferința, s'a dat în onorea lui Dragoșu un prându strălucit la casa lui Șulutu Simionutu. Stăpânul casei a ridicat paharul întru sănătatea conducătorului păcii, ér Dragoșu, uitându pe-unu moment unde se află și cu cine are de-a face, ridică paharul în sănătatea lui Kossuth. Acastă cutezanță a lui Dragoșu i-lu făcu pe Iancu să se ridice în sus și încreșindu-și fruntea după obicei, ca un leu rănit căută împrejur, și nimenea nu

îndrăni a da vr'unu semn de complăcere la toastul, ce se țin pentru Kossuth. Dragoșu se vedea opărit, dér fără a se confunda, prin darul său de vorbire substitui varie obiecte de conversare. Intre altele își descoperi dorința, de-a schimba galbin, întru dovedirea, că a fost tocmai la fântâna aurului. Chiar și numai atata a fost de ajuns, ca cei de față să se întrecă a da bani în schimb pentru bancnote kossuthiane.

— Suntem pierduți! dăcei cătră Buteanu, lângă care ședeam.

— Ba nu! răspuse Buteanu, căci noi vom apela la popor, cum am făcutu pe Câmpul Libertății, și aceștia vor rămâne cu bancnotele; Dragoșu va merge fără de rezultat pe unde a venit, ér începându-se ostilitățile, noi ne vom apăra, până vom pute, și ajungându lucrul la extrem, vom urma după planul lui Axente.

Acastă apelare la popor s'a și făcutu, ținându-se două adunări numeroase, una în capul Abrudului de cătră Corna,

și alta în Câmpeni. În adunarea din 5 Maiu de la Câmpeni, Dragoșu vorbi în două rânduri poporului, și cu mare foc și îndrăsnelă a pus o mulțime de batjocuri pe casa domnitoare și a promis locuitorilor, că le va da bani și victualii, dacă se vor supune Ungurilor. Adunarea acesta s'a disolvat fără de-a avé vr'unu rezultat pozitiv.

A doua zi, Duminecă în 6 Maiu, s'a ținut o altă conferință în Abrud, tocmai pe când se lățiseră faimele, că din trei părți se apropie trupe unguresci, pentru a străbate la Abrud și la Câmpeni.

În ziua acesta Iancu a sosit foarte târziu dela Câmpeni, din care cauză conferința nici nu s'a putut deschide, decât după amiază între 4—5 ore, când ni-am adunat în biserica reformată din piața Abrudului. Conferința acesta a fost foarte viforosă. Audacia Ungurilor ajunse până la obrăzniciă, așa încâtu preotul catolic, pierdându-și mințile, sbiera ca un turbat, ca Românii să depună numai decât armele la o comisiune, ce se va numi acum;

șiția numai un guvern puternic, dăr un cabinet Bánffy, care niciodată nu se poate bucura de un astfel de atribut.

Dieta ungară.

Dieta ungară debata proiectul de buget pentru 1895. În ședința dela 23 Februarie a luat cel dintâi cuvântul oratorului partidei populare

Ioan Zelenyák, care n'a primit proiectul. În vorbirea sa elu dize: Ungaria stă cea mai izolată în Europa, și numai atunci interesul ei este comun cu alu poporului, cându grăbesce spre ajutorul poporului apăsate. Pentru jertfirea sa abnegată, Maghiarul a fost însoțit numai de amăgire, și elu n'a avut parte, decât de axioma: ajută-te și-ți va ajuta și Dumnezeu. Succesele raportate le pôte mulțami numai geniului său, cu care a pus bazele măreției sale, nesuferind spiritul străin. Curentul puternic alu timpurilor însu a vîritu la noi spiritul străin, și de atunci începîndu, nația maghiară a început să decadă.

Trecutul Maghiarului este glorios, prezentul îi este pustiu și viitorul îngrijitor, decă nu creăm geniului maghiar o colibă. Care este cauza acestei situații apăsătoare? Avem constituția, guvernul responsabil independent, c'unu cuvîntu vréu să ne facă a crede, că avem totu. Tera o conducă cu legi tocite, sub influența spiritului străin. Dăr poporul acesta e nemulțamit, fiindcă și pământul din care trăesce i-a devenit necredincios; dările cresc, prețurile articoloru de câștig scad. Se sporesc arhivele legiloru, însu poporul se pustiesce. Poporul nu se mai încrede în sistemul vigentu de 25 ani, care-lu privesce numai, ca unu obiectu de dare.

În urma acésta s'a născutu o mișcare, ce tinde la schimbarea acestui sistem. În fruntea acestei mișcări stă „partida populară“, despre care s'a dîsu, că se luptă sub etichete false. Eu însu negu acésta. Poporul vîdîndu, că nu se pôte feri cu actualul sistem, a voit să-și ajute, prin urmare îndreptățirea acestei mișcări nu se pôte trage la îndoială. Pateți s'o numiți o fantasmagoriă, unu fanatism, dăr fiindcă ea pornesce din popor, nu se pôte opri. Pentru că o confesiune își apără religia, încă nu va să dîcă, că nimicesce unitatea națiunei, și mai ales nu se pôte lua în nume de rău poporului, că se luptă contra astorfel de legi, carî nu purcedu din elu, ci carî forméză hrana guvernului.

Ne numiți agitatori, deși n'am supăratu pe nimenea, ci vrem numai să ne apărăm religia; decă lupta contra unei legi vătămătoare este agitațiune, atunci acusa e dréptă, dăr atunci agitéză și guvernul, cându vré să încredințeze învățătoriloru conducerea matriculelor.

Oratorul se mai ocupă apoi și cu socialismul, în care vede unu pericolu pen-

ba, dize elu, precum Românii au căutat armele până și în fântâni la Unguri, așa se procedă și acésta acuma. Iancu, ca unu Jupiter-tonans, amenințându striga, că despre așa ceva s'ar putea vorbi numai atunci, când Românii ar avé garanția destulă, că Ungurii încă voru desarma și nu-i voru ataca pe furiș ca tâlhari.

Confusiunea crescea vîdîndu cu ochi; nimenea nu mai putea impune adunării, nici Iancu, nici Buteanu, nici Dragoșu. Ba de nu aveam câte-unu pistolu la brău, pôte că preotul catolicu, în furia lui, ar fi provocat conflicte funeste, fiindu Maghiarii în majoritate precompnitore. Puțin mai târziu amu închis de-aici, că Maghiarii au trebuit să fi fostu înscințați pe sub mână despre mișcarea lui Hatvani și despre năvălirea trupelor maghiare asupra Românilor, carî credîndu pe-unu momentu perfidului Dragoșu, erau neapărați și neconcentrați în colone de luptă.

(Va urma).

tru biserică și stat, și spune, că guvernul are datoria de-a contrabalansa mișcarea socialistă prin o politică economică bună.

Luă apoi cuvîntul Carol Eötvös, care nu se ocupă în vorbirea sa, decâtu aprôpe numai cu cele spuse de Zelenyák și cu combaterea în modu frivolu a „partidei populare“. Elu susțin, că biserică nu e vătămă, cându statul își ia partea lui, și nu se mai pôte suferi, ca singuraticile confesiuni să-și conducă matriculele în limbă străină și nu în limba statului. Eötvös spune apoi cu multu sarcasm, că conducătorii partidei populare sunt astfel de bărbați, carî tot-déuna au făcutu politică vieneză și au absolvat în școla lui Metternich. Elu ține, că e foarte periculosu, că partida populară face politică sub losincă confesională. Se ocupă apoi de politica guvernului, pe care o combate, dăr cu multă rezervă.

Ministrul-președinte Bánffy răspunde mai întâi lui Zelenyák în cestiunea mișcărilor socialiste și declară, că nu e pe deplin în clar cu ea, dăr că va studia-o și va lua măsuri de sanarea rēului. Răspunzîndu apoi lui Apponyi, nu se miră de loc, că elu și aderenții lui nu vedu cu ochi bun guvernul și că nu votéză bugetul. Guvernul se sprijinesce pe partida liberală și cere, ca acéstu bugetu, să se voteze. Repetă apoi programul bisericesc alu guvernului și declară, că legile sancționate voru fi puse în vigore — însu fără a se vătăma sentimentele și interesele confesiunilor. Guvernul, mai departe, se va nisui, ca între cele două camere să se restabiléscă pacea și să dispară contradicțiunile. Spre scopul acesta, vomu primi amandamentele propuse de camera magnațiloru, însu pe lângă susținerea integrității principiilor cuprinse în cele două proiecte pendente.

Bánffy mai vorbi despre administrația de stat, despre raporturile agrare, apoi trecu cu câte-va cuvinte și asupra cestiunei cu fusiunea. În privința acésta elu dize, că a urmatu sfatului lui Szapary, nu din sila situațiunei, nu pentru că partida liberală ar fi incapabilă de a guverna, ci pentru că se fă cu atătu mai lesniciosă esecutarea problemei, ce i-se impune fiă-cărui guvern față cu interesele statului.

Carol Pongrács (afară de partide) își încep vorbirea prin a combate pe acei oratori, carî s'au sculat, c'o falcă 'n ceru cu una 'n pământ, contra partidei populare. Nu e nici o mirare, că vré să între în parlamentu deputați, carî să apere sentimentul religiosu a 14 milioane de catolici și carî, pe cale legală, voru să esopereze revisuirea legiloru bisericesci. Acésta nu e nici nebuniă, nici nepatriotism, ci dreptu cetățenesc. Cine a causat acésta agitațiune? Au causat-o aceia, carî în modu nesocotit au aruncat tăciunile aprinsu pe materialul ușor combustibil. Însu neîncrederea, ce parlamentul este silitu a-o manifesta, nu se îndreptéză contra persoanelor dela guvern, ci contra acestui sistem și a ecrescențelor acestuia, pe care ei l'au luat, ca o tristă moștenire. Ei își vedu corupțiunea în inventarul lor, își vedu decadența moravuriloru politice, nepotismul, streberismul, mania ocrotirii intereselor proprii, preferirea acestora intereselor statului; vedu mai departe nemulțamirea în grad mare a naționalităților, cresscerea socialismului, degenerarea bursei, idololatria vîtelului de aur, servilismul celu mai dejositoru, mobilizarea stradei spre ajungerea țeluriloru politice, abuzul cu puterea oficială, călcarea în picioare a orî-ce autoritate și a sentimentului religiosu alu poporului, în fine, prognosticul unei lupte marî și desperate între creștinism și tronuri și între fracmasoneria ruinătoare de biserică și raționalismul...

În starea critică de aci nu se pôte mântui parlamentarismul și a se asigura unu viitor mai bunu acestei patrii, decâtu numai prin unirea tuturor forțelor la unu loc.

Vorbesce apoi despre fusiune, care singură pôte să ducă lucrurile în o direcțiune mai salutară, și dize, că fusiunea se pôte face numai cum dize Apponyi, adecă prin unu sistem mai sănătos. Decă va face-o

Bánffy acésta, atunci își va câștiga merite neperitore. Nu votéză bugetul.

Iuliu Gulner, luând la finea ședinței cuvîntul, dize, că nu crede, ca guvernul să iésă învingătoru în Camera magnațiloru cu proiectele rămase. Elu pretinde soțirirea censului electoralu, fiindcă numai prin acésta se va puté lua din mână masselor nemulțamite unu mijlocu de agitațiune. Nu votéză bugetul.

SCIRILE PILEI.

13 (25) Februarie.

Advocați români suspendați. Camera advocațională din Clușiu, pe baza hotărîrii dela 18 Ianuarie a Curiei r. din Pesta, face cunoscutu, că d-nii advocați Teodoru Mihályi din Deș, condamnatu în procesul Memorandului la 2 1/2 ani închisore de stat, și Iuliu Coroianu, condamnatu în același procesu la 2 ani și 8 luni închisore de stat, sunt suspendați dela esecuirea advocaturei pe timpul, câtu voru sta închiși.

—o—

O scire caracteristică adusă de foile unguresci. Articolu „Gazetei Transilvaniei“, scriș din incidentul morții arhiducelui Albrecht, după cum ne spun foile unguresci, au fostu reproduși de mai multe dîare din România. E caracteristic, că acésta scire o aflăm din foile unguresci, carî, după cum se vede, primesc mai multe dîare din România, decâtu noi căci la Redacțiunea noastră, cel puținu, nu pôte străbate, decâtu unu singur dîar din România, tôte celelalte fiindu oprite. A avut prin urmare multă dreptate d-lu V. A. Urechă, când a protestat în Senatu în contra acéstei stări de lucruri vexătoare. Observăm, că și foile unguresci iau notiță de acei articoli ai noștri, fără a face însu nici unu comentariu.

—o—

Școlă maghiarisătoare în Brod. Direcțiunea căilor ferate ungare a înființat în Brod, lângă riul Sava, o școlă maghiarisătoare, în care funcționarii și lucrătorii dela acea linie ferată, sunt siliti a-și trimite copii, decă nu vré să-și pîrdă posturile. Copiul nu înțelegu limba maghiară, învățatorul însu nu știe nici o borbă croatescă, și rezultatul este, că copiul nu învață absolutu nimic, rămân chiar și fără instrucțiune în religie și părăsesc școla cu câte-va fărîmături din alfabetul maghiar. Astfel se propagă „cultura maghiară“!

—o—

Serbi și Maghiari. Inflăcărarea unor Serbi pentru maghiarism, cu care aceștia voiesc să demonstreze contra solidarității naționale dintre Croați și Serbi, nu-i împiedecă pe Maghiari nici decum, de-a face ca să simtă și Serbi binecuvîntările regimului maghiar. Ast-fel preotul sêrbesc Marcovici-Erdelyi a fost de curîndu pedepsit la 10 zile arest, de-orece cu ocaziunea unei nunți elu își împodobi caii cu panglici în colorile sêrbesci. Ministerul schimbă acésta pedepsă, în urma apelațiunei, într-o amendă de 400 corone. — În același timp, când în camera deputaților Sêrbii sprijinesc pe guvernul maghiar, în Vojvodina de odinori se continuă sistematicu maghiarisarea satelor și orașelor.

—o—

Copii inecați. Din Mișcolț se anunță, că rupîndu-se ghêța de pe riul, ce curge în apropiere, cu numele Halmagiu, chiar acolo unde era locul de patinat alu oșpiilor, 11 din aceștia au căzut sub ghêța și s'au înecat.

—o—

Secretari de stat alu ministeriului unguresc de culte și instrucțiune publică este numit Zsilinszky Mihály, fostu până acum fișpan alu comitatului Zolyom.

—o—

O scire nostimă publică dîarul „Narodne Novine“ din Agram, după care împăratul Rusiei ar fi amenințat pe Milanu, exregele Sêrbiei, că decă se va mai reînțorci la Belgrad, numai decâtu va fi pîritu să plătéscă cele două milioane de ruble, pe carî i-le împrumutase împăratul Alexandru III sub condițiunea, că Milan se

nu se întorci niciodată în Serbia. Asemenea are de gând să pîrască pe exregele și contele Bray pentru o datoriă de 500.000 franci.

—o—

Cinci-spre-șec milionari noi. În orașul francesu Bordeaux a murit înainte cu câte-va zile marele industriaș Godard, nelăsându după sine nici testamentu, nici ereși mai de aprôpe. Avera lui enormă, de 22 milioane franci, astfel se împărți între 15 familii de meseriași din Angouleme și juru, despre carî s'a putut constata, că stau în ore-carî legături de înrudire foarte depărtată cu nabobul mort. Dintre cei 15 milionari noi sunt doi budnari, doi friseri, unu păpușar, ér ceilalți lucrători la fabrici.

Sinecurele deputaților maghiari.

Este interesant a ști și cunosce sinecurele diferiților „representanți ai poporului“ maghiar în parlament. Fiă-care cetitoru își pôte face ușor din aceste idei clară despre stările, ce domnesc astăzi „în patria maghiară.“

În directoratul societății de navigare „Adria“, care este subvenționată din partea statului, sunt următorii deputați: Ștefanu Tisza, Leo Láncozy, Alexandru Matkovici, Juliu Rosenberg și Dominicu Teleki.

Docurile erariale din Fiume sunt esarendate pe 20 de ani unei bance; președintele acestei bance este Colomanu Szell, tot-odată președintele comisiei financiare din camera ungară; și membru în consiliul de administrare alu acelei bance este deputatul Ladislau Hegedus.

Fabrica budapeștană a lui Ganz livrează în continu vagonu, aparate electrice etc. pentru liniile ferate ungare, și în directoratul numitei fabrici sunt deputații Alexandru Hegedus și Ignaz Helfy.

Ca consilier de supraveghiere în fabrica de arme funghéză deputații Ambrosiu Neményi și Colomanu Mikszath.

Singuraticu deputat, precum Alex. Hegedus, sunt în mai multe părți consilier de administrație. Amb. Neményi este în opt locuri directoru, dăr și pe elu îl întrece Maurițiu Mezei, unu esemplar estra-ordinar de deputat liberal, care figuréză, ca membru, în directoratele a cinci-spre-șec linii ferate subvenționate.

Alegeri la Beiuș.

Beiuș, 20 Februarie 1895.

On. D-le Redactoru! Conformu promisiunei, vinu a vă raporta despre alegerea de jude secundar, cassar și președinte ai industriașilor din Beiuș.

Diua alegeri de jude și cassar a fostu ficsată pe 29 Ianuarie n. c. În preserile alegeri tôte vizuinile, speluncile, bîrlógele, peșterile, și-au avut rolurile lor. Dintre Români au fostu candidați la postul de jude: Vasile Sferle, care votase pentru Ungurul Szele la alegerea de alu doilea notar; la postul de cassar Petrușu M., geometrul domeniului episcopesc din Beiuș.

Alegerea acésta se pôte dize, că a fostu una dintre cele mai încordate, din câte au fostu vre-odată în Beiuș. În 29 Ianuarie după 8 ore s'a vîdutu o scenă curiosă de totu. Sferle, în fruntea partidei sale, cu unu Ungur lângă sine, s'a apropiat de casa orașului, unde era să se țină alegerea. Îndată-ce a trecut podul celu mare de lângă internat și gimnasiu, toți și-au ridicat palăriile și cu capurile descoperite, în strigăte de „să trăsescă“, au trecut pe dinaintea lăcașului muselor, de care se isbesc atâtea valuri furioase și, muștratu pôte de conștiință, fiindcă votase pentru unu Ungur la alegerea de notar, cu mare evlavie și-a făcutu semnul crucei, oftându ajutoru dela Dumnezeu, învingere viitorului și uitare eternă trecutului.

Pe podul, ce e imediat lângă casa orașului, au fostu postați rivalii Românilor, respective Ungurii cu candidații lor. Sferle cu ai săi nu s'a îmbulțit spre ei să trecă podul la locul destinat, ci s'a dus cam

300—400 pași pe piață în jos și numai după aceea s'a reîntorsu la casa orașului.

Ungurii s'au forțat din toate puterile să reeșă candidații lor, însă înzadar, căci învingerea a fostu a Românilor, ceea ce le servește spre mare onoare, fiindu ales Sferle, care a primitu 140 voturi.

Maghiarii vădându-se căduți, în frunte cu înscenătorul „revoluției motilor” din verile trecute, Szentjoblai K. Kálmán, rectoru calvinu, s'au depărtat ca opăriți. Atunci din ceta lor se putu auzi: „*naj nekünk, ha itt is győzedelmeskedik az oláh liga*” (vai nouă, decă și aici triumfază Liga română).

Pentru postul de cassar, candidatul român Petrușu M. a primitu 130 voturi, adecă majoritatea absolută. Astfel de estădată au reușit doi Români. Bravo!

Observu, că Bolkács Iános, rectoru Filomela vezuinilor (Pleaux), care asemenea la alegerea de notar a votat pentru Unguri, acuma s'a abținut dela votare, pôte fiindu în prevedere, că reese unu Român de calibrul s'eu.

În Beiușu sunt 231 de industriași, între cari Români sunt 80—90. Alegerea de președinte alu lor a fostu fiesat pe ziua de 3 Februarie n. c., însă fiind-că era să reeșă unu Român cu numele Chidioșanu, alegerea se amână până pe Dumineca următoare. În săptămâna acesta se fi veditu la corteșii în favorul Ungurului Pataky. Din casă în casă a alergat cu liste de subscriere unu mesaru cu numele Kádár, care de altmintrelea trăese numai de pe Români.

În 10 Februarie urmă alegerea de președinte. Cu acea ocaziune s'a cetit și raportul privitor la activitatea societății industriașilor în anul trecut. Raportul l'a cetit susu amintitul „patriot”, care în numele Ungurilor din Beiușu și juru a depus omagiile la picioarele fiului lui Kossuth în Dobrișin (Jaj de hunczut a német?! Szentjoblai. Când a cetit pasagilul, în care se spunea, că cu ocazia înmormântării lui Kossuth s'au trimis vre-o 69 fl., unu Român l'a făcutu atentu, să specifice, pe ce s'a spesat s'eu trimis suma aceea. Răspunsul a fostu unu tumultu de „Abczuguri” și sgomotu teribilu, care a ținut 20 de minute. (Abczug, az istenit, hiszen magyarok vagyunk).

Cu mare greu s'a procesu în fine la alegerea președintelui. Candidați au fostu ungurul Pataky și Românul Chidioșanu. S'a decisu votare secretă, și ce se vede! Cât ai bate în palmi toți industriași erau cu câte unu biletu în mână, pe care era scrisu numele Pataky. M'am scandalisat, când asemenea bilete am veditu chiar și în mâna câtorva Români, dintre cari amintescu pe Georgiu Popa, măcelaru, care se scrie Popa György, fiind-că s'a făcutu calvinu și a trecut. A lui se și fie!

Alegerea a fostu unu curat scandalu. Industriași pôte că au fostu de față până la vre-o 80—90, d'er totuși voturi în urmă au fostu 102, dintre cari Chidioșanu a căpătat 24, ér celelalte Ungurul Pataky. Astfel rezultatul acestei alegeri e destul de rușinosu pentru cei 90 de industriași români din Beiușu, cari decă s'ar fi interesat altmintrelea de alegere, isbânda siguru ar fi fostu a lor. Acum în întregu comitetul industriașilor nu este nici unu Român, afară de Sferle.

În contra amânduror alegerilor s'a făcutu recursu. Stăm în fața unor alegeri nouă. Fia-care Român se fia consciu de chiamarea sa. Vē voiu raporta la timpul s'eu.

X—Y—Q.

Cestiunea națională în Senatul român.

Discursul d-lui ministru alu domeniilor P. P. Carp ținut în ședința dela 13 (25) Decembrie 1894.

Vin acum, D-lor, și la cestiunea națională: și aci credu, că mă va scusa colegul meu dela esterne, decă, nefindu ministru de esterne, eu pôte să nuanțez ceva mai mult, decâtu pôte nuanța D-sa.

D-lor, forte bine dicea prințul Gr. Sturdza deunăci, și forte bine a repetat astăci D. Panu: Cestiunile naționale sunt

puternice prin ele însăși. Unitatea de gândire, unitatea de limbaj, unitatea de simțire, acestea sunt lucruri pe cari guvernele nu le potu crea, prin urmare, pe cari guvernele nu le potu resturna; ele își facu drumul lor, așteptându momentul oportunu, și siguru, D-lor, din dosul fia-cărei acțiuni politice, care a realizat unu mare țel naționalu, au fostu sute și sute de ani de muncă, au fostu sute și sute de ani de gândire comună, au fostu sute și sute de mii de apostoli și martiri.

Da, D-lor, decă în acesta privință nimeni nu pôte tăgădui cum-că este o conexitate între Români de dincoace și Români de dincolo, eu nu stabilescu deosebiri, cum o face D. Urechia, când, apărându-se de acușatiunea de iredentismu, dă ca dovadă, că nu se preocupă de Români din Basarabia. D'er v'ă întreb, D-lor, cu ce gândirea de peste Prutu este alta, decâtu cea de peste Carpați? Cu ce simțirea de peste Prutu este alta, decâtu cea de peste Carpați? Cu ce limba de peste Prutu este alta, decâtu cea de peste Carpați!

Din punctul de vedere naționalu este evidentu, că nu este absolutu nici o deosebire.

Când d'er din acesta atmosferă culturală, căci eu, când am veditu, că dați Ligei numele de Ligă culturală, așa am înțelesu misiunea ei; când d'ic, din acesta atmosferă culturală D-vostre introduceți cestiunea aci în parlamentu față cu guvernul, atunci prefăceți cestiunea națională în o cestiune politică. (Aplause).

Atunci, decă este cestiunea politică v'ă întreb: nu incepe nici o răspundere pentru noi? Nu suntem noi obligați, ca guvernul, să ne dăm s'ema de consecințele, pe cari acțiunea noastră pôte să le aibă? S'ne dăm s'ema, decă într'o cestiune atătu de ardețore avântul inimei, poruirea sufletescă nu se transformă, pôte, într'o crudă lovitură tocmai în idealul, ce ne este comunu. (Aplause).

D'er ne strigă D. Sturdza: e pericolu în așteptare; nu mai putem răbda; în momentul de față se desnaționalizează cele trei milioane de Români de dincolo, și acesta este începutul propriei noastre peiri. La acesta răspundu cu liniște: decă în atatea secole s'a constatat, că Românul a invinsu toate încercările de desnaționalizare, nu astăci va începe pericolul, și pentru a afirma acesta, nu am nevoie nici de Liga culturală, nici de D. Sturdza, nici de nimeni, înțelegu credința în mândria mea de Român, pe care știu, că toți o au, oa și mine. (Aplause prelungite).

Nu e, deci, tēmă de desnaționalizare; e simplu cestiunea de a se sci, decă Români de dincolo potu să capete, — și am d'is, că nu toate revendicările sunt legitime și o repetu și acum, — o ameliorare a sorței lor. D'er aci nasce prima întrebare: ameliorarea sorței Românilor de dincolo atarnă de o acțiune ce s'ar face de Români de aci, s'eu de o înțelegere, ce ar avé locu între Români din Transilvania și regatul ungaru? Care este îndrăsnitul copil ce ne-ar spune, că atarnă de acțiunea noastră de aci, ér nu de o înțelegere a Românilor de dincolo cu regatul ungaru? Nimeni nu pôte nega, că numai peste Carpați se pôte găsi o soluțiune. Apoi decă credeți, că numai prin'o înțelegere se pôte ajunge la acelu rezultat, pentru ce atunci insulte de totu felulu? Decă suntem noi o națiune falnică, de ce se nu admitemu, că și Ungurii au același simțământu, și că pe câtă preme veți avé aerul de a impune o soluțiune, ei voru ridica mânușă și voru pune forța în locul dreptulu.

Pusă cestiunea așa, D-lor, credeți d-vostre cum-că noi facem bine s'eu réu Românilor de dincolo, când în locu se căutăm a-i apropia de o înțelegere, îi îndepărtăm, întăritându pasiunile din ambele părți? Evidentă, că le facem réu, D-lor.

D'er unde nu mai înțelegu nimic, este atunci, când D. Urechia cere dela guvernul ca să intervină, pentru a se face solidar cu sacra persoană a președintelui Ligei, și a lua apărarea ei față de unu parlamentu străinu. (Aplause).

Apoi, D-lor, eu credu, că se înjosese demnitatea parlamentară, când se provocă asemenea cestiuni personale între noi și unu parlamentu străinu. Ce v'ă închipuiți D-vostre de urmarea unor asemenea discuțiuni? Într'o di unu deputat maghiaru ocăresce pe Români, acele cuvinte se tipărescu în diare, și după câte-va zile se cere cuvântul de cineva din parlamentul nostru și ocăresce pe acelu deputat; imediat după acesta se vede, ce s'a întâmplat în București, și se începe o discuțiune, care pôte să țină patru, cinci luni, discuțiune dela parlamentu la parlamentu, și discuțiune fără rezultat, fără competență și fără dem-

nitare. Eu v'ă mărturisesc, că acesta ar face efectul înjosirii parlamentului și că ar fi trist, de a se introduce asemenea deprinderi. Totu atătu de neînțelesu este amestecul, ce impuneți guvernului, ca acțiune dela stat la stat. Decă este condamnabilă chiar acțiunea D-vostre, a celor cari v'ă aflați afară de guvern, d'er ou atătu mai multu ar fi condamnabilă acțiunea guvernului, când elu s'ar amesteca în cestiunea Transilvaniei, căci atunci elu ar trebui să și orienteze politica în giurul acelu cestiuni.

Credeți d-vostre seriosu, că noi cari, prin pozițiunea noastră geografică, suntemu chiamați a-ne amesteca în confragațiuni europene, cari au o istorie de sutimi de ani, și cari nu au primitu însă soluțiunea lor definitivă, putemu lua, ca singuru obiectiv a politicei noastre sorta Românilor din Transilvania?

Evidentă, d-lor, că nu; și ou atătu mai puțin, ou câtu sorțea lor se va ameliora mai iute, fără noi, decâtu ou noi, căci are să vină unu momentu, în care guvernul ungaru v'ă vedându, că nu pôte să facă din Români Maghiari, se va mulțumi a-i face supuși fideli, în locu de supuși infideli.

De aceea d'er, d-lor, repetu că o acțiune din partea guvernului ar fi și mai vătămătoare. Nu numai, că am înăspri raporturile dintre noi și Români de dincolo, d'er convingerea mea este, că am compromite politica țerei, că am compromite interesele cele mai vitale ale Regatului român; să încetăm d'er cu acesta acțiune, care ni o sfătuia d-lu Sturdza și care, sunt siguru, că nu o va începe, decă ar fi în locul nostru, și la care ne invită și d-lu Urechia!

Acum, d-lor, d-lu Sturdza ne acușă de duplicitate. Pentru-ce? Promis'am noi cui-va ceva? Duplicitatea ar fi următorul lucru: când eu, după-ce aș fi făcutu pe grozavul, punându în focu și Transilvania și România, însă într'o bună dimișetă aș scrie o scrisore unui redactoru străinu, că se i explicu cum că acelea s'au pus așa numai ca opozițiune, d'er, că în realitate eu admittu, ca să fia Austro-Ungaria; permitu acestui imperiu să trăiescă înainte. Duplicitatea ar fi când, vedându că am mersu prea departe ou scrisorea către redactorul dela Pesta, aș face o altă scrisore redactorului dela Tribuna, în care i explicu: este dreptu, că am scrisu redactorului dela Pesta, însă a fostu numai așa, ca să l'u adormu o leacă, d'er voi fiți siguri de noi, pentru-că noi singuri suntemu în stare, noi partidul liberalu, să v'ă scăpăm (Ilaritate, aplause).

Și decă după aceste două scrisori aș mai veni să reîncepu și să vorbescu de barbariele Ungurilor la tribuna română, atunci nu mai este duplicitate, este triplitate. (Ilaritate, aplause).

Vedeți, d-lor, cum stau lucrurile; și v'ă rugăm să nu cereți dela guvern să aibă altă politică, decâtu aceea, pe care guvernul v'a semnalat în trăsuri generale, și pe care d-vostre ați înțelesu și în părțile cele mai rostite și în părțile nerostite; acea politică generală, care a fostu esplicată prin declarațiunile guvernului de la 1888, prin gura mea și prin declarațiunile d-lui Lahovari în diferite rânduri dela acesta tribună.

Mai multu se nu cereți; că nimeni din d-vostre nu ne crede trădători, o soim, (aprobări), că nimeni din d-vostre nu are despre noi ideea cum-că am fi omeni neconșienți și de răspunderea noastră față cu străintatea și de răspunderea noastră față cu cerințele acestei țări — acesta eu érăși imi permitu a crede, că este în simțulu acestei majorități. (Aprobări, aplause).

Prin urmare, lăsați cestiunea acesta națională, lăsați-o în sfera în care ea singură se pôte mișca, lăsați-o în sfera unei lupte, care documentează în toate zilele unitate de simțuri, de limbaj, de gândire între noi și toți Români, ori unde ar fi ei, și mulțumiți-v'ă de-oamdată cu atătu, căci a cere mai multu, ar fi a sacrifica prada pentru umbră, ar fi a jertfi unu prezentu, care se anunță frumosu, pentru o năluca despre care nimeni, d'er absolutu nimeni nu pôte să d'ic, de pe acum, ce formă reală are să aibă în viitoru. (Aplause).

Concertu.

Musica clasică câștigă totu mai mulți aderenti în publicul brașoven. Acesta o dovedese și alu doilea concertu filarmonicu, ce s'a datu Sâmbătu, și care a fostu forte bine cercetat. Septetulu lui Beethoven o compozițiune măreță și de o mare pătrundere, fū de totu esactă și finu eseoutată cu deosebire fiindu viola și violă în mâinile unor desteri măestri, ca d-lu Krause

și Mathjeka. D-lu prof. Wellmann (óspe din Sibiu) cântă piese de Haydn, Brahms și Seidel. Vocea d'ensului, baritonu profundu, forte clară și simpatică, plăcu multu publicului. Numărul diu urmă alu programului „Nonett” de Spohr, o compozițiune pentru diferite instrumente, care deși în genere cam obositoare, se făcu interesantă prin variațiunea intonării instrumentelor.

Dare de sēmă și mulțamită publică.

Comitetul Societății Sodalilor români din Brașov, aduce și pe acesta cale sincerele sale mulțamite On. publicu, care a participat în număr atătu de frumosu la produciunea aranjată în 25 Decembrie 1894 v., și în specialu următorilor domni, cari au suprasolvit cu acea ocaziune, anume: V. Munteanu 3 fl.; N. N. 2 fl.; Alexa Moldovanu 1 fl.; S. S. Stinghe 80 cr.; D. Platoșu 80 cr.; G. Zănescu 80 cr.; Ionu Popovici 50 cr.; I. Barișiu 40 cr.; N. Mitocu 40 cr.; Perșinariu A. 40 cr.; N. N. 40 cr.; V. Bidu 40 cr.; A. Bidu 40 cr.; T. Stănescu 20 cr. Suma fl. 11.50. Venitul curat alu petrecerei a fostu fl. 151,29.

Brașov, 29 Ianuarie 1895 v.

Arseniu Vlaicu,
pres.

V. Meșotă,
cassieru.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 26 Februarie. Fôia oficială publică *ordinul pe armată* alu Maiestății Sale, în care se dice, că amintirea neperitoare a arhiducelui Albrecht va rămâne armatei ca unu paladiu de perseveranță fidelă și de încredere în învingere. Regimentele 44 de infanterie, 9 de dragoni și 5 de artilerie au să pörte pentru totdeuna numele lui Albrecht.

Budapesta, 26 Februarie. Conferența, ținută la ministrul-președinte în cestiunea *mişcărilor agrare-socialiste* din sudul Ungariei, constată, că nu există nici o lipsă acolo, și că ar fi greșit de a-se distribui bani. Proletariatului trebuie să i-se ofere însă ocupațiune, care să fia bine plătită. Este incontestabilu, că *agitațiunea socialistă* a luat mare întindere în sinul populațiunii rurale.

Viena, 26 Februarie. Prințul George din Saxonia, marele duce Vladimir din Rusia și ducele de Aosta au sosit astăci aici și au fostu întâmpinați de către Majestatea Sa la gară.

Berlinu, 26 Februarie. Impăratul Wilhelm duce cu sine o cunună forte prețioasă pentru a fi depusă pe cosciugul lui Albrecht.

DIVERSE.

Concertu originalu. Renumitul artistu americanu Anderson Bigo din Chicago a făcutu zilele acestea o mare surprindere societății din acelu oraș. Elu, care era virtuos în flaută, își invită prietini la sine, promițându-le, că va da unu concertu, în care va figura unu punctu atătu de interesant, cum n'a mai fostu la nici unu concertu. Amicii săi așteptară cu mare interesu concertul, la care se și presentară în număr mare. Artistul își luă flauta, cântă o piesă classică, pentru care a fostu multu aplaudat și admirat; după aceea făcu unu complimentu, pași spre ușă și scoțându unu revolveru, se impușcă. Acesta a fostu punctul celu atătu de „interesant” alu concertului.

Literatură.

În tipografia „A. Mureșianu” din Brașov a apărut: *Postiri economice* despre grădinăritu, economia câmpului, vierit și pădurit, de *Ionu Georgescu*. O carte forte folositoare pentru plugari, scrisă în stilu ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vëndare la tipografia „A. Mureșianu” în Brașov, și la autorul în Scorei (p. u. Alsó-Porumbák).

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Gregoriu Maioru.

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Februarie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.84
Renta de corone ung. 4%	99.95
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	128 —
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	104.50
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	125.75
Bonuri rurale ungare	98.25
Bonuri rurale croate-slavone.	98.25
Imprum. ung. cu premii	160.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	149.50
Renta de hartie austr.	101.35
Renta de argint austr.	101.30
Renta de aur austr.	125.20
Losuri din 1860	158.50
Actii de ale Băncii austro-ungară .	1066.—
Actii de ale Băncii ung. de credit. .	472.—
Actii de ale Băncii austr. de credit.	396.—
Napoleonori	9.81
Marea imp. ger.	60.40
London (lire sterlinge).	123.80
Rente de corone austr.	100.85

„Albina“, Institut de credit și de economii în Sibiu.

Nr. 3640.

Domnii acționari ai „Institutului de credit și economii „ALBINA“ se invită prin acesta, în virtutea §. 20 al statutelor societății la

a XXII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu Miercuri la 27 Martie 1895 st. n., înainte de amiezii la 10 ore în casa institutului (Strada Baier Nr. 1).

Obiectele:

1. Raportul anual al Direcțiunii; bilanțul anului de gestiune 1894 și Raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat, conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Ficsarea prețului marcelor de prezență pe anul curent.

5. Propunere pentru urcarea capitalului social.
6. Propunere pentru modificarea statutelor.
7. Alegerea a 2 membrii în consiliul de Direcțiune în sensul §-ului 36 din statute.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 22, 23 și 24 din statutele societății voiesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotențiat, sunt rugați să depună actiunile și eventuală dovezi de plenipotență, cel mult până luni în 25 Martie a. c. st. n. 6 ore p. m. la cassa centralei în Sibiu sau la filialei în Brașov.

Considerându, că în sensul §-ului 29 al statute lor se recere, ca la deciziuni asupra propunerilor pentru înmulțirea capitalului social și pentru modificarea statutelor să fiă reprezentată cel puțin o terțialitate a acțiunilor emise, Domnii acționari sunt rugați să participe la această adunare generală în număr cât de mare.

Sibiu, 19 Februarie 1895.

Direcțiunea.

CONVOCARE

la a III-a adunare generală ordinară a casei de economii, societate pe acțiuni, „JULIA“.

P. T. Domnii acționari ai Casei de economii „IULIA“ în Alba-Iulia se invită prin acesta cu onoare, în sensul statutelor §-ului 14 și următorii, la a III-a adunare generală ordinară, carea se va ține în 27 Martie eventual în 17 Aprilie 1895 st. n. înainte de amiezii la 9 ore, în localul institutului.

Obiectele vor fi:

1. Raportul direcțiunii despre cursul afacerilor în anul 1894.
2. Bilanțul anului 1894.
3. Raportul comisiunii de supraveghiere asupra bilanțului și darea absolutului.
4. Impărțirea venitului curat, ficsarea dividendei pe anul 1894, ficsarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și a comisiunii de supraveghiere.

5. Alegerea a 2 directori în locul celor sortați și alegerea directorului executiv.
6. Modificarea statutelor.
7. Emissiunea a doua de acțiuni.

Domnii acționari, cari voiesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați să depună la cassa societății actiunile și eventual documentul de plenipotență, cel mult până la 27 Martie 1895 la 12 ore a. m.

Tot-odată se aduce la cunoștința p. t. acționari, cumcă cu 8 zile înainte de adunarea generală în localul institutului și în orele de oficiu se poate inspiționa bilanțul anului 1894 și raportul direcțiunii.

Alba Julia, 18 Februarie 1895.

„JULIA“ cassă de economii societate pe acțiuni

Direcțiunea.

BCU Contul Bilanțului și Merleg számla

la 31 Decembrie 1894 évi december 31-én.

Activ. — Vagyon.

Teher. — Passív.

	frt.	kr.		frt.	kr.		
Cassa în numărară	Pénztári maradvány	1 751	85	Capit. acțion. 500 acț. a fl. 50	Alaptőke 500 részvény a f. 50	25.000	—
Cambii escomptate	Leszámitolt váltók	139.494	60	Depunerii spre fructificare .	Betétek	106.196	65
Imprumute hipotecari	Jelzálog kölcsön	3.899	—	Cambii reescomptate	Vizleszámitolt váltók	7.441	—
Imprumute cu caventi	Kezesség kölcsönök	1.841	—	Interese anticipate	Előlegezett kamatok	2.072	57
Mobilieră	Felszerelés	450	57	Fondul de reserve	Tartalék alap.	1.432	52
10% amortisare	10% törlesztés	45	06	Fondul de pensiune	Nyugdíj alap.	81	47
Spese de fondare	Megalakulási költség	374	43	Dividende neridicate	Fel nem vett osztalék	203	97
20% amortisare	20% törlesztés	299	54	Diversi creditorii	Külömböző hitelezők	508	58
Inter. de reescomp tanticip.	Előlegezett vizlesz. kamatok	108	42	Profit curat	Tiszta nyereség	5.229	58
Spese de protestu	Ovási költségek	3	10				
Spese de procesu	Perköltségek	114	59				
Interese restante	Hátralékos kamatok	248	72				
		148.166	34			148.166	34

Contul de Profit și Perderi — Nyereség és Veszesség számla

Esite. — Kiadás.

pe anul 1894 évre.

Bevétel. — Intrate.

	frt.	kr.		frt.	kr.
Inter. pentru dep.: a) ridicate	Betéti kam. a) kifizet. 435	27	Inter. a) dela cambii	Váltó leszámít. kam. 9724.10	
Inter. pentru dep.: b) capital	Betétikam. b) tőkésit. 4990.30	5 425	57	Inter. b) dela imprum. hipot.	Jelzálog kölcsön kam. 269.57
Interese de reescompt	Vizleszámitolási kamatok	800	31	Inter. c) dela impr. cu cav.	Kötvény kölcsön kam. 167.09
Salarie	Fizetések	875	—	Inter. d) dela depun. propr.	Saját betétek kamatai 9.75
Chiria	Lakbér	200	—	Inter. e) dela întârziare	Késedelem kamatai 932.06
Contribuțiune	Adó	976	—	Provisiuni	Jutalék
Compet. de timbru	Bélyeg illeték	43	32	Competență de scrisu	Írás díj
Porto postală	Postabér	56	17		
Spese curente	Fentartási költségek	264	54		
Amortisare la mobilieră	Felszerelési költség. törleszt.	45	06		
Amort. la spese de fondare	Megalakulási költs. törleszt.	74	89		
Marce de prezență	Jelenléti jegyek	330	—		
Profitu curat	Tiszta nyereség	5.229	58		
		14.320	44		

Alba-Iulia, din ședința direcțiunii ținută în 29 Ianuarie 1895.

M. Nicola, m. p. directoru.

Florianu Rusanu m. p. cassaru.

D. Cimbilia m. p. contabilu.

Direcțiunea:

G. Filipu m. p. președ.

N. Ivanu m. p.

N. Barbu m. p.

I. Fulea m. p.

I. Cirlea m. p.

G. Totoianu m. p.

S'a revăditu și aflatu în consonanță cu cărțile duse în ordine deplină, Alba-Iulia, 4 Februarie 1895.

Nicolae Cado m. p. președ.

A. Mazzuchi m. p.

Stefanu Crișianu m. p.

Dumitru Furdui m. p.

Theodosiu Lobontiu m. p.

membrii comisiunii de supraveghiere.